

רשומות

הצעות חוק

5 בנובמבר 1974

1146

כ' בחשוון תשל"ה

עמך
23

חוק הנאמנות, תשל"ה—1974

מ ב ו א

הנאמנות היא ויקה מישפטית מיוחדת, שבה זייה אדם (הנקרא נאמן) להחזיק או לפעול בכנס לטובת זולתו (הנקרא נהנה) או למטרה מסוימת אחרת.

מוסד זה פותח ביותר בשיטת המשפט האנגלו-אמריקנית, אך גם שיטות משפט אחרות יצרו מוסדות דומים, אם כי בטכניקה משפטית שונה.

בארץ ידועה צורת הנאמנות בראש וראשונה לענין הקדשות לצרכי צדקה על-פי פקודה מנדטורית משנת 1924. גם "חוק ההשקעות המשותפות כנאמנות" משנת תשכ"א—1961, מבוסס על עקרונות הנאמנות האנגלית. המעמד של אפוטרופסים ומנוולי עובדות, שבמשפט האנגלי הם בבחינת "נאמנים", הוסדר בחקיקה הישראלית בדרך אחרת הדומה יותר לשיטת המשפט הקונטיננטלית.

נאמנות פרטית, כלומר נאמנות שאיננה הקדש לצרכי צדקה, נזכרת אמנם בהוראות בודדות, כגון בפקודת פשיטת הרגל, 1936, אולם כתי המשפט בארץ פסקו, הן בתקופת המנדט והן בתקופת המדינה, שהמוסד של נאמנות פרטית לא נקלט בדיני הארץ.

החוק המוצע בא להגות בארץ את הנאמנות הפרטית למטרות משפחתיות, מסחריות ואחרות, ולהסדיר מחדש את דיני ההקדשות לצרכי צדקה. הוא מאמץ בעיקרו את הלכות הנאמנות של המשפט האנגלי, אולם בדרך שהלך המחוקק הישראלי בנושאים אחרים, הוא מעלה את ההלכות על ספר החזקים ומנתק ביה את הנושא כולו מהזיקה למשפט האנגלי.

החוק קובע את מהות הנאמנות ומסדיר את דרך היווצרותה, את המעמד המשפטי של נכסי הנאמנות, את כהונתו והיבטיו של הנאמן ואת שמירת הנאמנות מפני עסקאות שעלולות לפגוע בה. פרק מיוחד מוקדש להקדשות, זיהינו לנאמנות לתועלת הציבור; פרק זה יבוא במקום הפקודה משנת 1924. בחיקון שהוכנס לפקודה זו בשנת תשל"ד—1973, נוצר התפקיד של רישם הקדשות ("מפקח" בלשון התיקון ההוא). התפקיד של נאמן ציבורי, המנוגן היום בפקודה הנאמן הציבורי המנדטורית, נשמר גם בהצעה החדשה.

חוק הנאמנות, תשל"ה-1974

פרק א': הוראות כלליות

סימן א': עיקרי הנאמנות

1. הנאמנות היא זיקה משפטית, שעל פיה מחוייב נאמן להחזיק או לפעול בנכס לטובת נהנה או למטרה אחרת.
2. נאמנות נוצרת במסמך שבכתב, ובכלל זה צוואה (להלן – כתב נאמנות), שבו מפרש יוצר הנאמנות את כוונתו ליצור נאמנות זו ואת מטרתיה ונכסיה.
3. (א) יוצר הנאמנות רשאי בכל עת להקדיש למטרת הנאמנות נכסים נוספים אולם הוא אינו רשאי לשנות תנאי הנאמנות או לבטלה, אלא אם שמר לעצמו בכתב הנאמנות את הזכות לעשות כן.
(ב) אין בהוראה זו כדי לגרוע מדיני ביטול צוואה.
4. זכותו של נהנה על-ידי הנאמנות אינה ניתנת להעברה, לשיעבוד או לעיקול כל עוד לא התגבשה. למטת העברת או שיעבוד שהולווו בכתב הנאמנות או בהחלטת בית המשפט.
5. מצא בית המשפט שאדם הריב להחזיק או לפעול בנכס לטובת נהנה בטו"ם או למטרה מסוימת אחרת, ואין על כך כתב נאמנות, רשאי הוא להכריז שקיימת נאמנות ולקבוע מטרתה ונכסיה; משעשה כן, יחולו על הנאמנות הוראות חלק זה בשינויים המחוייבים, להוציא הוראות שבית המשפט קבע שלא יחולו עליה.

סימן ב': נכסי הנאמנות

6. הנכסים שיוצר הנאמנות הקדיש למטרותיה, פירותיהם ותגוריהם, יהיו לנכסי הנאמנות.

זכרון הסבר

סעיף 4 כל עוד לא נבחרה תקבעה מחותמה של זכות הנוגעת עד כדי תביעה מוגדרת מן הנאמן יש למוצא של עזקה כזו, לרבות עיקולים בידי נושאי חילת אם הותרו בכתב הנאמנות.

סעיף 5 הוראות זו מאפשרת לבית המשפט להחיל את הוראות החוק על נאמנות הקיימת למעשה אילו שלא נוצרה פורמלית כהצאם לסעיף 2 או שבתם הנאמנות אבדו.

סעיף 6 כדי שכתב יתיה ליגוס נאמנות דין שיוצרה הנאמנות הקדיש אותו למטרות הנאמנות; אין כרוך, לפני הצעת החוק – שיהיה כתיב בליטות מלבט אחרות – שהנכס יועבר לבעלותו של הנאמן. הסעיף מזכיר שאסוף על הנכסים שהוקדשו יוצר הנאמנות המשכונן לנכסי הנאמנות גם שידועותם של אותם נכסים וגם כל שבא לסיקוטם.

סעיף 1 הוראת זו בדומה לסעיפי פתיחה בחוקים עותבי, מנדריה אינו מוסר הנאמנות והצגתה את עיקר הפעולות הספיקולות כו, דהיינו הנאמן והנהנה. לא בכל נאמנות יש נהנה; לפעמים מטמשת הנאמנות ילמטרת אחרת, כגון עזקה יד ותחוקבתה, קרן להגנת בעלי חיים ומיגור האלה.

סעיף 2 ליצירת נאמנות הרוש מסמך בכתב של יוצר והו נאמנות ככזו צוואה מעונה, כמובן תאים לדרישות הוצרה והקיים לפי חוק הירושה. השכ"ה-1965, כתב הנאמנות צריך להיות שלוששה הם עיקר הכונה ליצור נאמנות, שערות הנאמנות והנכסים שהוצרה רוצה להקדיש למטרות אלה.

סעיף 3 גם יצירת הנאמנות מסתיים עיקר תפקידו של יוצר ומקומה שולטתו על גמרי הנאמנות וההחלטתו, וזאת את עמד לעצמו מסוימת בתאריכה בכתב הנאמנות כהצגתו במצופים (טא) 2471.

7. (א) היה הכספי הנאמנות נכס שפעולות בו טענות רישום בפנקס המתנהל על פי חוק, וייתב הנאמן להרדיע על כך לממונה על אותו פנקס והממונה ירשום בו הערה מתאימה.
(ב) עם רישום ההערה יהא כוחה של הנאמנות באותו נכס יפה כלפי צד שלישי, אולם כלפי מי שידע או היה עליו לדעת על הנאמנות, יפה כוחה אך ללא רישום.
8. נכסי הנאמנות אינם ניתנים לעיקול אלא בשל הובות הנובעים מפעולות הנאמנות.
9. כתבטלה הנאמנות, יהיו נכסיה לנכסי יוצר הנאמנות או לנכסי עזבונו.

נאמנות נכס
הטעון רישום
בפנקס

פטור מעיקול

נכסי הנאמנות
לאחר ביטולה

סימן ג': הנאמן – כהונה

10. (א) נאמן יתמנה בכתב הנאמנות או על פיר.
(ב) לא נתמנה נאמן, או שנתמנה ולא התחיל או חדל לכהן, רשאי בית המשפט למנות נאמן.
(ג) גבצר מנאמן זמניה לנלא תפקידיו, רשאי בית המשפט למנות נאמן זמני לתקן פה ובחגאים שייראו לו.
(ד) לא יהיה אדם נאמן אלא בהסכמתו.
11. (א) פטול-דין, פושט רגל ותאגיד שניתן עליו צו פירוק אינם כשרים להיות נאמן.
(ב) נהנה של הנאמנות אינו כשר להיות נאמן שלה, אלא אם הותר הדבר בכתב הנאמנות.

מינוי נאמן

פטוליות להיות
נאמן

12. (א) נאמן אינו זכאי לשכר בעד מילוי תפקידו, אלא אם מילוי תפקידו נאמן הוא מעיסוקו; אך רשאי בית המשפט להקציב לנאמן שכר, אם ראוי שהדבר מתחייב מהיקף פעילות הנאמנות.

שכר והוצאות

דברי הסדר

7. לגבי נכסים הרשומים בפנקסים המתנהלים על פי חוק – מקרקעין, כלי שיט, פטנטים, מניות ואגרות חוב על שם – מאמץ החוק את ההסדר שנתקבל בחוק המשכון, תשכ"ז-1967: הנכס הופך לנכס נאמנות על ידי עצם ההקדשה, אך כלפי חוץ אין הדבר תופס אלא עם רישום הערה על כך באותו פנקס.
כלפי מי שידע או היה עליו לדעת על ההקדשה, אין משמעות לרישום זה.
8. נכסי הנאמנות מיועדים למטרות הנאמנות בלבד. לכן הם אינם משועבדים לזוויביו של יוצר הנאמנות או של הנאמן או של הנתנה, אלא להיות בים הנובעים מן הנאמנות בלבד. השלמה להוראה זו נמצאת בסעיף 13(1) לפקודת פשיטת הרגל, 1936. המוד רה כי נכסים של פושט הרגל שיש לחלקם בין נשים, לא יכללו... (1) נכסים שפושט הרגל התחייב בתורת נאמן בשביל אדם אחר.
9. זאת אהת ההוראות שיוצר הנאמנות יכול להתנות עליהן בכתב הנאמנות, ויה בית המשפט מוסמך לסטות מן בנסיבות מתאימות (סעיף
24. לגבי הקדשות יש בנדון זה הוראה מיוחדת (סעיף 32).
10. מינוי של נאמן או של נאמנים הוא בראש וראשונה ענין של יוצר הנאמנות. באין מינוי לפי כתב הנאמנות מוסמך בית המשפט למנות נאמן מינוי קבע או מינוי זמני. מכיון שתפקיד הנאמנות מטיל על הנשוא בו אחריות כבדה, אין למנות לו אדם אלא בהסכמתו.
11. חוץ מן האמורים בסעיף קטן (א), יכול כל אדם וכל תאגיד לשמש נאמן; אולם מי שהוא עצמו נהנה של הנאמנות אינו ראוי, מפני האפשרות של ניגוד אינטרסים בין תפקידו לבין עניני עצמו, לשמש נאמן, אלא אם הותר הדבר בכתב הנאמנות. לגבי הקדשה שיש בנקודה זו הוראה מיוחדת – סעיף 36.
12. מבחינה זיקרונית נעסס התפקיד של נאמן כמילוי של כבוד שאין עמו שכר. הספיף המוצע קובע את התחייבות מכלל זה ואת זכויות כל נאמן לשיפור הוצאותיו.

(ב) נאמן זכאי לשיפורי על ההוצאות הסבירות שהוציא ועל התחייבויות שהתחייב בהן באופן סביר עקב מילוי תפקידיו.

(ג) נאמן רשאי להחזיר לעצמו את שכרו והוצאותיו מנכסי הנאמנות.

באמצעות אחרים

13. (א) בנאמנות שיש בה יותר מנאמן אחד --

(1) יפעלו הנאמנים ביחד; היו דעותיהם חלוקות, יפעלו לפי הוראות בית המשפט;

(2) בענין שאינו סובל דיחוי רשאי כל אחד מהנאמנים לפעול על דעת עצמו;

(3) הנאמנים אחראים לפעולותיהם יחד ולאחד, פרט לנאמן שהתנגד לפעולה או לא ידע עליה;

(4) בתפנה נקודתו של אחד הנאמנים או שודל לפעול, לשינה או לצמיחות, על הנותרים או הנותר לעשות מיד למילוי נקודתו לפי סעיף 10 ולהמשיך במילוי תפקידהם ככל שהדבר אינו סובל דיחוי.

(ב) פעולה של אחד הנאמנים שנעשתה בתמורה כלפי אדם שפעל בתום לב תהא בתוקף אף אם היתה סותרת הוראה של סעיף קטן (א).

פקודת כתיבת של נאמן

14. (א) נאמן רשאי להפטור בהודעה בכתב למי שרשאי למנות נאמן לפי כתב הנאמנות או לנאמנים האחרים.

(ב) נאמן שמינהו בית המשפט או שהוא נאמן יחיד, התפטרו או אינה תופסת אלא אם בא עליה אישור בית המשפט ומן היום שנקבע לכך באישור.

(ג) בית המשפט רשאי לפטר נאמן אם לא מילא תפקידו כראוי או אם ראה בית המשפט סיבה אחרת לפיטוריו.

סימן ד' : הנאמן - חובות ואחריות

חובות הנאמן ותפקידיו

15. (א) נאמן חייב לשמור על נכסי הנאמנות, לנהלם ולפתחם ולפעול להשגת מטרות הנאמנות, ומוכרח הוא לעשות כל הדיוש למילוי תפקידיו.

(ב) במילוי תפקידיו חייב נאמן לנהוג בנאמנות ובשקידה שבה היוו אדם זהיר נהג באותן נסיבות.

באמצעות נכילה

16. נאמן של כמות נאמנות לא יפעל בפעולה שביצעו.

דברי הסבר

סעיף 15
הוראות סעיף זה ולסעיפים 16 עד 19 מביא ירידת מעמדה, סביבות המבטחו של הנאמן, והן באופי כסעף 24. אין הוראות שכתובה אלא שבי רשות בלבד, ועפופות להוראות של כתב הנאמנות או של בית המשפט.

סעיף 16
סעיף זה בא להטות פעולות נכונה בולט יצווי ואינטרסים.

סעיף 13
סעיף זה בער בתחומת סעיפים דומים שבחוק הירושה, הסכיה-1965 (סעיפים 93 ו-94), במע לטחולי עובדות, ובחוק הכסרות ונשיד סתיה והאפוטרופסות, הסכיה-1962 (סעיפים 46 ו-49), כמות לאפואטרופסים. האסור שבסעיף קטן (א) הוא מן הדברים שכתב הנאמנות יכרי להיגני עליהם ובית המשפט פט יכול לטעות ממש כאמור בסעיף 11.

סעיף 14
גם סעיף זה הורף בעקבות הוראות ונכונה בחוקים הטורים בתעודת לסעיף 3.

<p>17. (א) נאמן חייב להחזיק את נכסי הנאמנות בנפרד מנכסים אחרים או בדרך המאפשרת להבחין ביניהם.</p>	<p>חוקת נכסי הנאמנות</p>
<p>(ב) כספי הנאמנות שאינם דרושים לצרכיה המוטעים חייב הנאמן להחזיק או להשיק כדרוש לטמירת הקרן ולהבטחת פירות; שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות דרכים שבהן ניתן להשקיע כספי נאמנות.</p>	
<p>18. נאמן חייב בכל עניני הנאמנות לנהל השבועות, לתת דין חשבון לנהנים אחת לשנה ובגמר כהונתו, ולמסור להם ידיעות לפי דרישתם הטכירה.</p>	<p>חשבונית, דיוח וכתב ידיעות</p>
<p>19. נאמן אינו רשאי לאצול מתפקידו לזולתו, אך אין הוא מנוע מהעסיק אדם כדרוש למטרות הנאמנות.</p>	<p>אצילת הפקידים</p>
<p>20. (א) נאמן לא ירכוש, לעצמו או לקרובו, נכס מנכסי הנאמנות או כל זכות בו, לא יפיק לעצמו או לקרובו טובת הנאה אחרת מנכסי הנאמנות או מפעולותיה, ולא יעשה דבר שיש בו סתירה בין טובת הנאמנות לבין טובתו שלו או של קרובו.</p>	<p>איכר טובת הנאה</p>
<p>(ב) "קרוב" של נאמן לענין סעיף זה – (1) בן זוג; (2) הורה, בן או בת של הנאמן או של בן זוגו; (3) בן זוג של המגויים במסקה (2); (4) שותף של הנאמן או של המגויים במסקאות (1) עד (3); (5) תאגיד שניהוגו, ברווחיו או בשליטתו יש לנאמן או למגויים במסקאות (1) עד (3) חלק העולה על 50%.</p>	
<p>(ג) הודאות סעיף קטן (א) אינן באות לגרוע ממה שנגזר לנאמן או לקרובו מכהן היוחר נהנה.</p>	
<p>(ד) בית המשפט רשאי לאשר מראש פעולה נון המנויות בסעיף קטן (א) אם ראה שהיא לטובת הנאמנות.</p>	
<p>21. ריווח שהפיק נאמן שלא כדן עקב נושא הנאמנות דינו בחלק מנכסי הנאמנות.</p>	<p>דין ריווח אטור</p>
<p>22. (א) נאמן אחראי לנוק שנגרם לנכסי הנאמנות או לנהנים עקב הפרת חובתו מנאמן. (ב) על אחריות הנאמן לאבדנם ולציקם של נכסי הנאמנות המתווקים בידו יחולו</p>	<p>אחריות הנאמן</p>

דברי הסבר

<p>לית אחרות; המדעים לפי סעיפים קטנים (א) ו(ב) הם צריט למדי, אשר לתוצאות ההפרה של הוראות סעיף זה, ראה סעיף 23(א).</p>	<p>17 סעיף הוראה דומה לאמורה בסעיף קטן (ב) נכ" צאה בחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופות פסות ומציעים כעת להוסיף כמותה גם בחוק הירושה.</p>
<p>18 סעיף הלכה רומה טוררת ברצי חברה המצ לאתמלים של חברה המדיני שליות והוק הסלימות המכית 1965. סעיף 10(ב).</p>	<p>18 סעיף גם הוראה זו באה בעקבות הוראות דומות בשני החוקים הנ"ל.</p>
<p>19 סעיף הודאות שנסעושים קטנים (א) ו(ב) לקוחים מחוק הירושה (סעיף 28) ומחוק הכשרות והאפוטרופות (סעיף 7). סעיף קטן (ב) בא לתאם את אחריותו של נאמן להחזיק לפי חוק השמורים.</p>	<p>19 סעיף הוראה זו נבעה מאספו האישי של המקד הנאמן.</p> <p>20 סעיף זו הוראה עיקרית לטמירת נכסי הנאמנות מפני פעולות העלולה לפגוע במטרתיה. סעיפים קטנים (א) ו(ב) קובעים מסגרת רחבה ליל פשר</p>

הוראות חוק השומרים, תשכ"ז-1967, בשינויים המהותיים, וראים את הנאמן כשומר ואת הנהנים כבעלי הנכסים.

(ג) בית המשפט רשאי לפטור נאמן באחריותו, כולה או מקצתה, אם פעל בתום לב ונתמך למילוי הפקידו; נאמן אינו נושא באחריות אם פעל בתום לב לפי תקנות שהותר קנו על פי סעיף 17(ב), או לפי הוראות בית המשפט או באישורו.

ביטול פעולת
הנאמן

23. (א) פעולה מן המנויות בסעיף 20 שנעשתה בלי אישור בית המשפט – כטלה, וזולת אם נעשתה בהמורה כלפי אדם שאינו בין המנויים בסעיף 20(ב)(1) ו-(2) ושפעל בתום לב.

(ב) פעולה אחרת, שנעשתה בהפרת חובת הנאמנות והצד השלישי ידע או היה עליו לדעת על ההפרה, או שנעשתה ללא תמורה, רשאית בית המשפט לכטלה, והצד השלישי ישא באחריות כאחד הנאמנים.

סימן ה': הוראות משלימות

כשיפת לכתב
הנאמנות
ולחוראות בית
המשפט

24. הוראות סעיפים 9, 12, 13(א) ו-15 עד 19 יחולו בכפוף לכתב הנאמנות, ובעניינים הנוגעים בהם רשאי בית המשפט לתת הוראות גם בספיה מהם או מן האמור בכתב הנאמנות.

הוראות בית
המשפט

25. בית המשפט רשאי בכל עת לתת לנאמן הוראות בכל הנוגע למילוי תפקידו, וכל הוראה אחרת שתיראה לו לניהול היעיל של הנאמנות.

כתיב מהוראות
הנאמנות

26. בית המשפט רשאי, אף בסגירה מתנאי כתב הנאמנות, להתייר לנאמן את השימוש בנכסי הנאמנות לסיפוק צרכיו ההוצאות על נהנה או על התלויים בו.

שימושים וביטול
על פי בית
המשפט

27. (א) בית המשפט רשאי, באין הוראה אחרת לענין זה בכתב הנאמנות, לשנות או לבטל הוראה מהוראות כתב הנאמנות, אם מטעמים סבירים שיוצרו הנאמנות הכיח לפניה, ואם נשטם שראה כי חל שינוי של טבש כנסיכות הנצדיק לעשות כן ושינוי ההוראה או ביטולה ויראיים את אומד דעתו של יוצר הנאמנות.

(ב) בית המשפט רשאי לבטל את הנאמנות, אם ראה שמתרחשה איגן ניתנות להגשמה.

דברי הסבר

סעיף 26 הסמכות המיוחדת של בית המשפט לפי הוראה זו הרושה במקרים מיוחדים כגון בנאמנות שמטרתה לאפשר לסלתי לימוד אקדמאי, אך לפני שהוא מגיע לגיל המואים, הוא ושאר ללא אמצעי מזהה.

סעיף 27 סבחינה עקרונית קובע כתב הנאמנות את גויל הנאמנות לכל תקופתה; גם יוצר הנאמנות אינו יכול לשנות תנאיה או להטלה אם לא שטר לצמצו זכות זו לפי סעיף 20; אך נאמנות ששריה להתקיים זמן רב ושהגרים רבים צעדים לחול במשך הזמן, מכאן והסמכות הרחבה שסעיף זה מקנה לבית המשפט.

סעיף 23 הסעיף דן בפעולות עיש בהן נטום הפרת חובות הנאמנות; סעיף קטן (א) – בפעולות המסיות בסעיף 20, סעיף קטן (ב) – בשאר פעולות הראשונות בטלות מכוח ההיקף האחרות ניתנות לביטול.

סעיף 24 סעיף זה נזכר לעיל בהערות לטעיפים שמוא מתייחס אליהם. הוא מקנה ליוצר הנאמנות ולבית המשפט שליטה רחבה בעניינים הנוגעים באותם סעיפים.

סעיף 25 סעיף זה מקנה לבית המשפט סמכות רחבה של מיקוח על נאמנות. יש לקרוא הוראה זו יחד עם סעיף 50.

1. בית המשפט, עמ' 204.

הערה: דין 114, כי מתיימן תסלית, 5.11.1974.

28. נאמנות שאין לה נאמן, רשאי האפוטרופוס הכללי לגייס אמצעים הנראים לו לשמירת בכסי הנאמנות ולשמירת זכויות הנהנים.

אמצעים לשמירת בכסי הנאמנות

פרק ב': הקדשות

29. על נאמנות שמטרתה או אחת ממטרותיה תועלת הציבור או קידומו של ענין ציבורי (להלן – הקדש) יחולו הוראות פרק א' בשינויים האמורים בפרק זה.

הקדשות

30. נאמן של הקדש לא יהולו עליו הוראות סעיף 17(ב), אולם לא יפעל נאמן בפעולה שהיא לטובת עצמו.

נאמן קדוש נאמן

31. שר המשפטים רשאי, בהקנות לפי סעיף 17(ב), לקבוע רכש השקעה שיהיה חובה על נאמן של הקדש, אם אין הוראה אחרת לענין זה בכתב ההקדש.

חובת השקעה

32. כתב הקדש, יקבע בית המשפט מה ייעשה בנכסיו, ובאין כוונה אחרת משתמע מכתב ההקדש, יורה על העברתם למטרות חינוך, תרבות, דת, מדע, אמנות, סעד, בריאות או ספורט.

בכסי הקדש לאחר ביטולו

33. (א) שר המשפטים ימנה רשם הקדשות (להלן – הרשם); המינוי יפורסם ברשומות. (ב) הרשם ינהל ענקס (להלן – הענקס) ורשום בו לגבי כל הקדש שהובא לידועותו –

רשם הענקס

- (1) שמו ומענו של הרשם;
- (2) מועד יצירתו;
- (3) מטרותיו;
- (4) בכסיו;
- (5) שמויהם ומעניהם של נאמניו;
- (6) פרטים אחרים שקבע שר המשפטים.

34. (א) נאמן של הקדש חייב למדוע לרשם, תוך שלושה חדשים מן היום שהיה לנאמן על קיום הקדש ועל הסדטים האמורים בסעיף 33(ב) וזאת אם נושמו הענקס לפניו לנהל להודעה על יצירת הקדש יש לצרף העתק מכתב ההודעה.

חובת ההודעה על קיום הקדש ועל שינויים

דבול הסדר

28. סעיף 28. הסעיף הבחון למעט בכסי הנאמנות ייהפכו להפקר. סעיף 29. סעיף זה – וכל הפרק – דן בשאלה של נאמנות המקביל להקדשות לצרכי צדקה לפי הפקודת דת המנדטורית, אלא שהגדרת המונח 'הקדש' יותיר מוז' שבפקודה האמורה, נאמנות לפי פרק זה נקראת בהצבעה 'הקדש' ולשון רבים: הקדשות. הפרק מטיל הוראות רק בענינים שבהם ההקדשות טובים משאר הנאמנות.

31. סעיף 31. לרוב ההפקעות שייקבעו בתקנות של המשט' פטים יחולו לפי סעיף 17(ב) רישותו; לפי הסעיף דגא חת יהיו: (א) על נאמן, השקעה בהתאם לתקנות שיקלה על אחריות הנאמן לפי סעיף 28(ב).

32. סעיף 32. שר המשפטים רשאי, בהקנות לפי סעיף 17(ב), לקבוע הקדשות שיהיה חובה על נאמן של הקדש, אם אין הוראה אחרת לענין זה בכתב ההקדש. סעיף 33. סעיף 33. בית המשפט יקבע מה ייעשה בנכסיו, ובאין כוונה אחרת משתמע מכתב ההקדש, יורה על העברתם למטרות חינוך, תרבות, דת, מדע, אמנות, סעד, בריאות או ספורט.

34. סעיף 34. (א) נאמן של הקדש חייב למדוע לרשם, תוך שלושה חדשים מן היום שהיה לנאמן על קיום הקדש ועל הסדטים האמורים בסעיף 33(ב) וזאת אם נושמו הענקס לפניו לנהל להודעה על יצירת הקדש יש לצרף העתק מכתב ההודעה.

- (ב) חל שינוי בפרטים האמורים בסעיף 33 (ב), חייב הנאמן להודיע עליו לרשם תוך שלושה חדשים מיום השינוי, והרשם ירשום אותו בפנקס.
35. (א) נאמן של הקדש חייב למסור לרשם דין וחשבון על עניני ההקדש במועד ובדרך שקבע שר המשפטים; הדו"ח יכיל את הפרטים שיקבע השר אם בדרך כלל ואם לסוגים של הקדשות.
- (ב) חובת הדו"ח לפי סעיף זה לא תחול על הקדש ששווי נכסיו או הכנסותיו אינו עולה על סכום שקבע שר המשפטים.
36. (א) נאמן של הקדש חייב למסור לרשם, לפי דרישתו, פרטים והעתיקי מסמכים בכל הנוגע לעניני ההקדש.
- (ב) על נאמן של הקדש לא תחול חובת מסירת הדו"ח ומתן ידיעות לנהנים לפי סעיף 18.
37. היה לרשם יסוד לחשוד, שלגבי הקדש פלוגי לא קיימה הוראה מהוראות חוק זה או מהוראות כתב ההקדש, או שפרטים או מסמכים שנמסרו לו אינם מלאים או אינם נכונים, רשאי הוא לחקור בדבר ויהיו לו לענין זה הסמכויות לפי סעיפים 9 עד 11 לחוק ועדות חקירה, תשכ"ט-1969.²
38. שר המשפטים רשאי לפטור הקדש מהחובות לפי סעיפים 35 ו-36, אם הוא סבור שקיים עליו פיקוח נאות של המדינה או מטעמה; הודעה על הפטור תימסר לרשם ותפורסם ברשומות.
39. הפנקס והחומר שהוגש לרשם לפי פרק זה, רשאי כל אדם לעיין בהם ולהעתיקם.
40. נאמן של הקדש שהפר חובה המוטלת עליו לפי סעיפים 34 עד 36 דינו - קנס 5000 לירות, ואם הפר בכחונת מרמה - מאסר שנה.

פרק ג': חברות לתועלת הציבור

41. בפרק זה, "חברה לתועלת הציבור" - חברה רשומה לפי פקודת החברות; שצבונה חינוך, תרבות, דת, מדע, אמנות, סעד, בריאות או ספורט ונתקיימה בה אהת מאלה: (1) היא קיבלה משר המשפטים היתר לפי סעיף 23 לפקודת החברות להירשם כחברה בערכון מוגבל כלי שיצויין הדבר בשמה;

דבר ה ש ב ר

סעיפים גם סעיפים אלה חוזרים על מה שנתקבל
41 עד 44 בתיקון האמור משנת תשל"ג-1973.

² ס"ח תשכ"ט, עמ' 28.
³ חוקי אי"ח, כרך א', פרק כ"ב, עמ' 135.
⁴ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120.
⁵ ס"ח תשכ"א, עמ' 100.
⁶ ס"ח תשנ"ג, עמ' 150.

<p>(ז) היא פטורה מתשלום מסים לפי סעיף 9 לפקודת מס הכנסה, לפי סעיף 39 לחוק מס רכוש וקרן פיצויים, תשכ"א-1961, או לפי סעיף 61 לחוק מס שטח ונקרקעין, תשכ"ג-1963;</p> <p>(ח) בית המשפט הצהיר, לפי בקשת היועץ המשפטי לממשלה, שזיהוי חברת לתועלת הציבור, כאשר ענינה הוא אחת המטרות האמורות.</p>	
<p>42. הרשם יתל פנקס על חברה לתועלת הציבור, ומשנתקיימו בהכרזה הוראות סעיף 41 וזריכת היא, תוך ששה חדשים, לבקש רישומה בפנקס האמור.</p>	פנקס
<p>43. על חברה לתועלת הציבור יחולו, בשינויים המחוייבים, הוראות סעיפים 32 (ב) עד 39 ומנהלי החברה באים במקום נאמני התקדש.</p>	תועלת הוראות
<p>44. הוראות פרק זה יחולו גם על אנדרה לפי החוק והעמותה שפנינה אחת המטרות האמורות בסעיף 41.</p>	תחולה על אנדרה

פרק ד' : שונות

<p>45. (א) שר הסנד ימנה נאמן ציבורי שיחשב לשמש נאמן במאמנותו המיוני לפורסם ברשומות.</p> <p>(ב) מקום שבית המשפט מונה נאמן, רשאי הוא למנות את הנאמן הציבורי כנאמן יחיד, גם כנאמנות שלפי כתב הנאמנות יש לה יורר מנאמן אחד.</p> <p>(ג) הוראות סעיפים 36 ו-37 לא יחולו על הנאמן הציבורי.</p>	הנאמן הציבורי
<p>46. (א) יוצר נאמנות רשאי לבקש מהרשם לרשום את הנאמנות בהאגיד, ורשאי לבקש דאח הנאמן אם תדבר אינו סחור הוראה מפורשת של כתב הנאמנות.</p> <p>(ב) נהבבקש האגיד של נאמנות שאינה הקדש, תביל הבקשה את הפרטים המצויים בסעיף 33 (ב), ומשחואגדה יחולף עליה הוראות סעיף 39, בשינויים המחוייבים.</p> <p>(ג) כנאמנות שהאגדה יראו או הנאמן כשלוהו של ההאגיד, אולם אין בכך כדי לשנות במחוייבו מנאמן לפי הוראות פרק זה.</p> <p>(ד) תלי כנאמנות שהאגדה יתחד בהנה נאמנים, וישנים הם לפעול על פי רוב דעות.</p>	האגיד של נאמנות

ד בבני הסדר

<p>סעיף 46 לפי הדין הקיים (סעיף 36 לפקודת התקדש) שגן לצרכי בדיקה רשאי שר המשפטים יתירשת הוצאה ירום של פנמי הקדש, הסעיף המוצא בא בעקבות היראהו אך שנהרר ענין הוהאגדה מהרשאת הכר הנאכשר להפוך את הנאמנות מצננה - א.ה הקדש יצא במסגרת אהני - יוציטת המסירה (תאריך).</p>	<p>סעיף 45 במשכד הספד קיימת שורה של יאמן כיר בורח הומן שיריגים שגם כמנה לתקמתם תוהולה של תקישות המורה הונכסת דומ על פקודת עניו צורקה והאמן הפ' הורין משנת 1926. הסעיף המוצע כא לתהליך עקירה ו שיתחמל נכוח סעיף 37 יצאו להב עת החוק.</p>
--	--

פרטים כרשומות	47	הרשם יפסדם כרשומות, כמועדי, ובצורה שקבעם שר המשפטים, את רשימת המקדמי שות שורשנו בעקט והנאמנויות שורשנו כתאנידים.
סמכות שיפוט	48	בית המשפט הנורמטי לפי חוק זה – למעט הליכים לפי סעיף 40 – הוא בית המשפט המחוזי.
עריור	49	החלטת בית המשפט לפי סעיפים 4, 10, 13(א), 14, 20(ד) ו-21 אינן ניתנות למעורר אלא כרשות לפי סעיף 19(ב) לחוק בתי המשפט, תשי"ז-1957.
הנאים לפנות לבית המשפט	50	בכל ענין אורחי המפור לפי חוק זה לבית המשפט, רשאי לפנות אליו כל נאמן, בהנה יועד הנאמנות או אדם אחר שמועין בדבר; וכן רשאי היועץ המשפטי לממשלה או בא כוח לפנות בכל הליך משפטי לפי חוק זה, לרכות ערעור, ולהתירצב ולטעון בהליך כזה, בכל הנוגע לנאמנות ובכל דבר אחר שהוא סבור שיש בו ענין לעיבור.
ממסד פקדי הסדר	51	בהנה חוקק לסעד מהמת גילו, מצב כריאותו, ליקורו הרחני או הגיסני ואין לו נציג לפי חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, תשכ"ב-1962, רשאי פקיד סעד לייצגו כלפי הנאמן.
סייג להחילה	52	הוראות חוק זה בנוגע ליצירה ולניהול הפנימי של הקדש לא יחולו על הקדש דתי שנוסד בפני בית דין דתי על פי הדין הדתי, אלא אם הורה בית הדין הדתי שהוראות חוק זה, כולן או מקצתן, יחולו עליו.
הוראת החלוקה על יצבי נאמנים אחרים	53	הוראות סעיפים 15 עד 23 יחולו, כשינויים מהותיים ובכפוף להוראות מיוחדות שברין אחר, גם על מי שמחזיק או פועל בנכס בהור אפוטרופוס, מנהל עזובן, נאמן בפשיטת רגל, מפרק, כונס נכסים, נאמן לבעלי איגרות חוב או שלוח.
מסור להסדרות הפנימית וכו'	54	שר המשפטים רשאי להורות, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, כי הודר אוח חוק זה, כולן או מקצתן, לא יחולו על הקדש שיצרו אותו, או גילו חלק ביצירתו.

דברי הסבר

1962- והוראות החוק החילוני אינן חלות על ענינים אלה אלא במידה שהורה בית הדין הדתי להחיל אותן.

סעיף 53 על פי חוק הכשרות המשפטית, חוק הירישה, פקודת פשיטת הרגל, פקודת החברות וחוק השליחות קיימים בפני תפקידים שונים – המנויים בסעיף זה – אשר יש להם היעדר דומה לשל נאמנים לפי החוק הנוצט. בהוקים ההם אין הוראות בענינים שסעיפים 15 עד 23 לחוק המיצע מטפלים בהם. סעיף 53 בא להחיל סעיפים אלה גם על בעלי התפקידים ההם.

סעיף 54 תוראה זו חחרת על סעיף 27(ג) שהוכנס לפקודת ההקדשות לצרכי צדקה בעיקת ממשלת תשל"ג-1973.

סעיף 47 הפרסום הנדרש לפי סעיף זה מבטיח פומי בית לקיבם של הקדשות ושל נאמנות שורשנו כתאנידים. יש לקרוא סעיף זה יחד עם סעיפים 33, 46(ב) ו-39.

סעיפים 48 עד 51 סעיפים אלה מכדידים את השרפוט והחלוקה כום בעניני נאמנות.

סעיף 52 סעיף זה בא לקיים גם להבא את המצב בהתורה היינה שעיני היצירה והניהול הפנימי של הקדשות דתיות שמוסרו בפני בית דין דתי על פי דין דתי. נמצאים בשיפוטם היתוני של בתי הדין הדתיים לפי סימנים 52 עד 54 לדבר המולך במועצה לארץ ישראל, בסעיף 4 לחוק בתי הדין הדתיים הרדתיים, השכיני-

7 סייג חסימה, עמ' 144.
 8 סייג הכספים, עמ' 189.
 9 סייג תשל"ג, עמ' 2.

הנהלת ההסתדרות הציונית העולמית או הנהלת הסוכנות היהודית לישראל, כמשמעותן בחוק מעמד ההסתדרות הציונית העולמית – הסוכנות היהודית לארץ ישראל, תשי"ג – 1952, להבנות הקרן הקיימת לישראל וקרן היסוד – המגבית המאוחדת לישראל.

ביצוע תקנות 55. שר המשפטים ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו.

תוראות מעבר 56. (א) הקדש שהיה קיים ערב תחילתו של חוק זה לפי פקודת ההקדשות לצרכי צדקה יחולו עליו הוראות חוק זה מתחילתו.

(ב) מי שכיהן ערב תחילת חוק זה כמפקח על ההקדשות, יראתו כאילו בתמנה רשם לפי חוק זה, ופנקס ההקדשות ופנקס החברות לתועלת הציבור שהתנהלו ערב תחילת חוק זה יראו כפנקסים לפי חוק זה.

ביטולים 57. בטלות –

(1) פקודת ההקדשות לצרכי צדקה;

(2) פקודת עניני צדקה (הנאמן הציבורי) 11.

תחילה 58. תחילתו של חוק זה ביום . . .

10 חוקי איג, כרך א', פרק י"ד, עמ' 107.
11 חוקי איג, כרך א', פרק ט"ו, עמ' 121.